

Suomen ympäristökeskuksen tiedote
Embargo, julkaisuvapaa 17.12.2024 klo 6

Kotitalouksia tarvitaan ilmastotalkoisiin **Uudistunut Ilmastodieetti.fi-laskuri auttaa arvioimaan oman hiilijalanjäljen**

Kotitalouksien hiilijalanjälki on laskenut tuntuvasti 2000-luvulla noin 14 hiilidioksidiekvivalenttitonnista (CO₂e) 7,7 tonniin. Syynä ei kuitenkaan ole suomalaisten kulutustottumusten muutos vaan tuotannon kasvihuonekaasupäästöjen väheneminen niin Suomessa kuin ulkomailla.

Suomen ympäristökeskus on päivittänyt Ilmastodieetti.fi-työkalun, jolla kotitaloudet voivat laskea oman kulutuksensa hiilijalanjäljen. Laskuri arvioi asumisesta, liikkumisesta, ruoasta ja muiden tavaroiden ja palveluiden kulutuksesta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt.

”Nykyinen kulutustasomme on kestävämpi kuin ympäristön, luonnon monimuotoisuuden kuin vesivarojemme kannalta. Päättäjillä, kunnilla ja yrityksillä on suuri vastuu kestävästä elämäntavan edellytysten luomisesta liittyen muun muassa asumiseen, energiaan ja liikkumiseen. Mutta myös kotitalouksien on tärkeää muuttaa kulutustottumuksiaan ja pienentää hiilijalanjälkeään, jotta saavuttaisimme maapallon kantokyvyn kannalta kestävä tason. Meillä suomalaisilla on mahdollisuus pitää yllä hyvinvointiamme ja korkeaa elintasoamme myös vähäisemmällä, kestävämmällä kulutuksella. Erityisesti hyvä- ja keskituloisten kotitalouksien, joilla on tyypillisesti suurempi hiilijalanjälki, tulisi tarttua toimeen ja toimia esimerkkinä kohti kestävämpää arkea”, erikoistutkija **Eija Ferreira** Suomen ympäristökeskuksesta sanoo.

Uusimmassa päivityksessä laskurin ruokavalioon, tavaroiden ja palveluiden kulutukseen sekä lämpöön ja sähköön liittyviä osioita on kehitetty. Erityisesti ruokavalion vaikutuksia hiilijalanjälkeen voi nyt tarkastella aiempaa tarkemmin.

Ilmastodieetissä huomioidaan tarkemmin eri ruokavalioiden ilmastovaikutukset

Laskuri tarjoaa ruuan kulutukselle kolme lähtökohtaa: seka-, kasvis- ja vegaaniruokavalion, joiden oletusarvoiset kulutusmäärät on päivitetty vastaamaan suomalaisten keskimääräistä kulutusta. Käyttäjä voi valita näistä pohjaksi omaa ruokavaliotaan lähimpänä olevan vaihtoehdon ja tarkentaa laskelmaa muuttamalla eri ruoka-aineryhmien kulutustaan.

Ruokavalioon liittyvä tarkkuus on parantunut huomattavasti. Aiempien 8 ruoka-aineryhmän sijasta laskuri sisältää nyt 33 ryhmää. Näiden hiilijalanjälkeä kuvaavat päästökertoimet on päivitetty, ja mukana ovat nyt myös Suomen maankäyttösektorin päästöt, joita ruoantuotanto aiheuttaa.

Päivitetyt päästökertoimet kaukolämmölle, sähkölle, tavaroille ja palveluille

Laskurin käyttämät kaukolämmön ja sähkön päästökertoimet on päivitetty. Kaukolämmön hiilijalanjäljen laskennassa otetaan huomioon lämmöntuotannon paikallinen polttoainejakauma laskurin käyttäjän syöttämän asuinalueen perusteella.

Sähkön päästökertoimeen on päivitetty Suomen sähköntuotannossa lisääntynyt fossiilittomien tuotantotapojen osuus. Myös tuontisähkön vaikutus on huomioitu.

Lisäksi laskuriin päivitettiin päästökertoimet tavaroiden ja palveluiden kulutukselle. Nämä päivitykset mahdollistavat ajantasaiset laskelmat asumisen ja kulutuksen ympäristövaikutuksista.

Joulun kulutus suurennuslasin alle

Joulun lähestyessä Ilmastodieetti tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden pohtia oman kulutuksen tarpeellisuutta. Tavaroiden ja palvelujen hankinnasta kertyy suuri osa hiilijalanjäljestä ja varsinkin tavaroiden kulutus korostuu juhlakaudella.

- **Arvioi lahjahankintojasi:** Tarvitsevatko kaikki läheisesi uuden tavaran, vai voisiko lahja olla esimerkiksi aineeton, kuten elämys tai yhteinen hetki?
- **Suunnittele ruokailut huolella:** Suuret joulupöydät johtavat helposti ruokahävikkiin, mikä kasvattaa turhaan hiilijalanjälkeä.
- **Tee kestävämpiä valintoja:** Harkitse kierrätys- tai second-hand-lahjoja, ja panosta laatuun määrän sijaan.

Ilmastodieetti

Ilmastodieetti perustuu tieteelliseen tutkimukseen ja kotimaisiin tausta-aineistoihin, minkä takia se on tällä hetkellä tarkin käytettävissä oleva kulutuksen hiilijalanjälkilaskuri.

Laskurin ensimmäinen versio julkaistiin yhteistyössä YLE:n kanssa keväällä 2010 Ilmastodieetit-ohjelmasarjan yhteydessä ja yhteistyössä Hiilineutraalit kunnat (Hinku) -hankkeen kanssa. Laskentaa ja sen dokumentaatiota on ajantasaistettu ja täydennetty hankerahoituksella vuosina 2013, 2016, 2017, 2019 ja 2024. Nyt toteutettua päivitystä on rahoittanut ympäristöministeriö.

Linkit

- Ilmastodieetti.fi
- Ymparisto.fi > Kestävä arki
- Kotitalouksien hiilijalanjälki (<https://www.ymparisto.fi/fi/suomalaisten-kulutuksen-hiilijalanjalki>)

Lisätietoja

Erikoistutkija Eija Ferreira, Suomen ympäristökeskus, puh. 029 525 2227, etunimi.sukunimi@syke.fi